

УДК 811.161.2'243'37-116:378.091.313.016

ПРОВЕДЕННЯ БІНАРНИХ ЗАНЯТЬ З УМІ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОЇ СТРУКТУРИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Бойко Галина

*Національний університет «Львівська політехніка»,
кафедра іноземних мов, секція мовної підготовки іноземних студентів
вул. Карпінського, 2, кімн. 301, 79013 Львів, Україна
тел.: 032 258 27 53
ел. пошта: galbojko@gmail.com*

Статтю присвячено важливим етапам проведення бінарних занять з української мови як іноземної та вивчення лексико-семантичної структури мови на основі науково-популярних текстів. Чітко окреслено визначення бінарного уроку як засобу підвищення мотивації вивчення лексики та як однієї з форм реалізації міжпредметних зв'язків та інтеграції знань з кількох предметів. Розглянуто нетрадиційний вид уроку, який є радше однією з форм проекту, який дозволяє інтегрувати знання з різних областей для рішення однієї проблеми. Подано важливі принципи розуміння, засвоєння і накопичення словникового запасу мови на основі текстів, які є базою для розвитку аналітичних здібностей, винахідливості і компетентності студентів-іноземців. Зосереджено увагу на проблемах викладання української мови як іноземної у технічних вишах та розвитку навичок самоосвіти. У статті подано спостереження щодо застосування сучасних педагогічних технологій як форми організації навчання. Запропоновано один із зразків бінарного уроку для вивчення української мови в іншомовному середовищі.

Ключові слова: бінарне заняття, українська мова як іноземна, міжпредметні зв'язки, інтеграція знань, лексико-семантична структура, науково-популярні тексти, іншомовне середовище.

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/uf1.2019.14.2724>

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Сучасні потреби вивчення української мови як іноземної у технічних вишах акцентують увагу, перш за все, на розвиток та збереження української мови, якісню розбудову українського мовного простору та пошук нових найрізноманітніших методів викладу і подачі мовного матеріалу студентам-іноземцям.

Мова є невичерпним джерелом інформації про історію, звичаї, традиції, матеріальну культуру й духовне життя нації. Пізнання студентом мови як феномена національної культури сприяє формуванню соціолінгвістичної компетенції – здатності користуватися мовними формами, доцільними в певному соціолінгвістичному контексті, відповідно, дає можливість адекватної взаємодії та взаєморозуміння людей в умовах іншомовної культури [7 : 253].

Наголосімо, що вивчення мови – це важкий і кропіткий процес. Кожен, хто вчить та навчає, шукає якомога ефективніші методи її засвоєння та подачі. Бінарні уроки стали вирішенням для вивчення української мови як іноземної у технічних вишах. Саме пошук та застосування сучасних педагогічних технологій як форми організації навчання та поєднання теорії і практики або двох предметів як вид навчального заняття – це завдання бінарних уроків, які дозволяють інтегрувати

знання з різних областей для рішення однієї проблеми, що дають можливість застосувати отримані знання на практиці [8 : 1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Вивчення лексико-семантичної структури мови на заняттях з української мови в іншомовній аудиторії питання досить поширене і часто досліджуване. Вивчення лексики є основою формування мовної компетентності і відповідно запланованого рівня української мови як іноземної. У своєму дослідженні О. Туркевич наголошує, що процес навчання лексики можна поділити на два етапи: перший – опрацювання лексики з метою виокремлення тієї частини, яка стане навчальним матеріалом, і другий етап – розроблення безпосередніх способів навчання лексики, засвоєння лексики на основі текстів [11 : 80]. Одним із ефективних способів засвоєння української мови як іноземної є вивчення її лексичного складу засобами словотвору, як вважає Н. Дзеньджюра [4 : 79]. Створити умови мотивованого практичного застосування знань, навичок та вмінь, дати студентам-іноземцям можливість побачити результати своєї праці і отримати від неї радість і задоволення, зацікавити їх у вивченні лексики і граматики української мови на основі науково-популярних та технічних текстів, зробити заняття захопливими, удосконалити комунікативно-пізнавальні вміння, спрямовані на систематизацію і поглиблення знань та обмін цими знаннями в умовах співробітництва, – все це мета бінарного уроку. Фахівці активно працюють над дослідженням цього питання і впроваджують його у навчальний процес як середньої так, і вищої школи. Чітко описані завдання і мета нетрадиційного подвійного уроку у працях О. Лисицької [6] та І. Мельника [8]. Та яким би не був важким процес вивчення мови, найвищим щаблем успіху, якого повинен досягти і студент-іноземець, і викладач – це комунікація, тобто вміння спілкуватись не тільки в аудиторії, а й поза її межами [5 : 127].

Виокремлення раніше не з'ясованих частин загальної проблеми. Важливими і не дослідженими залишаються кілька питань, які можна простежити у процесі викладання і подачі лексико-семантичної структури мови на основі науково-популярних та технічних текстів з української мови в іншомовній аудиторії: 1. Як провести бінарне заняття і представити матеріал для студентів-чужоземців, якщо вони різного рівня підготовки і різних спеціальностей в одній групі? 2. Як організувати, зацікавити і мотивувати студентів до вивчення української мови у технічному виші, якщо студенти-іноземці на мають середнього і високого рівня підготовки з УМІ і не до кінця розуміють лекції за спеціальністю? 3. Який навчальний матеріал подати студентам для ефективного і швидкого вивчення термінів та як їх застосувати на практиці? І це ще не всі питання, які виникають у процесі вивчення основного матеріалу. Але саме вони націлюють нас на пошук нових методів, які допоможуть об'єднати теоретичне і практичне на одному занятті, а також об'єднати студентів і скерувати навчання у правильне русло.

Формулювання цілей статті: показати, яким чином найдоступніше можна передати елементарні знання з лексико-семантичної структури мови іноземним студентам та як допомогти їм засвоїти термінологічну систему української мови. Дослідити можливості використання науково-популярних та технічних текстів з української мови в іншомовній аудиторії, розкрити одну з форм реалізації міжпредметних зв'язків та інтеграції знань з кількох предметів на прикладі нетрадиційного виду заняття – бінарного. Забезпечити можливість більш швидкого формування лексико-семантичних навичок в процесі викладання української мови

іноземним студентам технічних спеціальностей; показати систему можливих методичних прийомів і матеріалів, спрямованих на вивчення лексики; вказати на шляхи реалізації комунікативного й функціонально-стилістичного підходів при формуванні мовної, мовленнєвої і комунікативної компетенцій на заняттях з української мови в іншомовній аудиторії.

Виклад основного матеріалу. Бінарні заняття – одна з форм реалізації міжпредметних зв'язків та інтеграції знань з кількох предметів. Це нетрадиційний вид занять. Бінарне заняття за своєю природою є однією з форм проекту, а саме, зазвичай, це міжпредметний, внутрішній короткостроковий чи середньої тривалості проект. Бінарні заняття дозволяють інтегрувати знання з різних областей для вирішення однієї проблеми, дають можливість застосувати отримання знання на практиці. Розвивають аналітичні здібності, винахідливість і компетентність студентів. Володіють величезним виховним потенціалом. Це також засіб підвищення мотивації вивчення предмету, оскільки створюють умови для практичного застосування знань; розвивають навички самоосвіти, тому що велику частину підготовки до заняття студенти-іноземці здійснюють самостійно і в позаурочний час; на бінарних заняттях відбувається перенос умінь в нові області, що не вивчалися раніше, що допомагає студентам приймати творчі рішення. Завдання бінарних занять: 1. Застосування сучасних педагогічних технологій як форми організації навчання. 2. Поєднання теорії і практики або двох предметів як вид навчального заняття (нетрадиційний вид уроку). Мета бінарного заняття: 1. Створити умови мотивованого практичного застосування знань, навичок та вмінь. 2. Дати іноземцям можливість побачити результати своєї праці й отримати від неї радість і задоволення. 3. Зацікавити їх до вивчення предметів, зробити практичні заняття цікавими й захопливими. 4. Удосконалити комунікативно-пізнавальні вміння, спрямовані на систематизацію і поглиблення знань і обмін цими знаннями в умовах співробітництва. Ознаки бінарного заняття: 1. Об'єднання творчих і практичних методів навчання на спільному уроці. 2. Досягнення подвійної (бінарної) мети – засвоєння знань і одночасно практичне їх застосування. 3. Злиття процесів засвоєння знань і формування первинних вмінь і навичок, їх взаємовплив. 4. Матеріально-технічна та методична забезпеченість [8 : 1].

Типи і форми бінарних занять.

1. Тип заняття: формування нових знань, що конструюються у формах: заняття-лекція; заняття-подорож; заняття-експедиція; заняття-дослідження; заняття-інсценівка; навчальна конференція; заняття-екскурсія; проблемне заняття. Ціль занять формування знань – організація роботи з засвоєння понять, наукових фактів, передбачених навчальною програмою. Задачі: а) освітні: познайомити; дати уявлення; навчити читання й аналізу; активізувати пізнавальну активність; розкрити типові риси і т.д. б) виховні: виховання почуття поваги до України; формування екологічної культури; естетичне виховання і т.д. в) розвиваючі: продовжити розвиток умінь аналізувати, зіставляти, порівнювати, виділяти головне, установлювати причинно-наслідкові зв'язки; наводити приклади, формувати вміння роботи з літературою, картами, таблицями, схемами і т.д.

2. Тип заняття: навчання умінням і навичкам передбачає форми: заняття-практикум; заняття-твір; заняття-діалог; заняття – ділова чи рольова гра; комбіноване заняття; подорож; експедиція і т.д. Ціль цього типу заняття – виробити у студентів визначені вміння і навички, передбачені навчальною програмою. Задачі: а) освітні:

познайомити; дати уявлення; виробити уміння; навчити володіння прийомами; поглибити знання; б) виховні: показати роль; залучити до активної практичної діяльності; сприяти вихованню любові до природи і культури та розвинути екологічну свідомість; удосконалювати навички спілкування; в) розвиваючі: навчити працювати з додатковою літературою й іншими джерелами інформації; готувати доповіді; виступати перед аудиторією: формувати критичне мислення; уміння аналізувати, виділяти головне, узагальнювати і робити висновки.

3. Тип заняття: застосування знань на практиці. Основні форми занять цього типу: рольові і ділові ігри; практикуми; заняття із захисту проєктів; подорож; експедиція і т.д. Ціль цього типу заняття – застосування знань на практиці. Задачі: а) освітні: навчити застосовувати отримані знання на практиці; оперувати наявним потенціалом у конкретній ситуації; закріпити уміння і навички роботи; навчити відстоювати свою точку зору; закріпити уміння виділяти проблеми. б) виховні: залучити до активної діяльності; формувати культуру, у тому числі й екологічну, формувати людяність та щирість у студентів; удосконалювати навички спілкування; в) розвиваючі: удосконалювати уміння роботи з джерелами знань; удосконалювати навички аналізу, узагальнення; уміння виступати і захищати свою точку зору; розвивати творчі здібності; розвивати комунікативні навички роботи в групах; розвивати пізнавальний інтерес до навколишнього життя.

4. Тип заняття: повторення, систематизації й узагальнення знань, закріплення умінь. Це заняття має найбільші можливості інтеграції та реалізації міжпредметних зв'язків. Форми цього типу заняття: повторювально-узагальнююче заняття; диспут; гра, конкурс, вікторина; театралізоване заняття; заняття-удосконалення; заключна конференція; заняття-консультація; оглядова лекція; оглядова конференція; заняття-бесіда. Задачі: а) освітні: виявити якість і рівень оволодіння знаннями й уміннями, отриманими на заняттях; узагальнити матеріал як систему знань, перевірити здатність до творчого мислення і самостійної діяльності, закріпити уміння працювати з текстовими завданнями; б) виховні: сприяти формуванню відповідального ставлення до навчання, готовності й мобілізації зусиль на безпомилкове виконання завдань, виявити найбільшу активність у їхньому виконанні; виховати культуру навчальної праці, навичок самоосвіти, ощадливої витрати часу; в) розвиваючі: розвинути логічне мислення, пам'ять, здатність до аналізу і синтезу; формувати навички самоконтролю, навички роботи в колективі.

5. Тип заняття: контролю і перевірки знань і умінь. Форми заняття: залік; вікторина; конкурси; огляд знань; захист творчих робіт, проєктів; творчий звіт; контрольна робота; співбесіда. Ціль заняття контролю знань і умінь – здійснити контроль навчання, продовжити систематизацію знань, виявити рівень засвоєння матеріалу, сформованості умінь і навичок. Задачі: а) освітні: виявити якість і рівень оволодіння знаннями й уміннями, отриманими на попередніх заняттях з теми, узагальнити матеріал як систему знань; б) виховні: виховувати загальну культуру, естетичне сприйняття навколишнього; створити умови для реальної самооцінки студентів, реалізації їх як особистостей; в) розвиваючі: розвивати просторове мислення, уміння класифікувати, виявляти зв'язку, формулювати висновки; розвивати комунікативні навички при роботі в групах, розвивати пізнавальний інтерес; розвивати уміння пояснювати особливості чи закономірності, аналізувати, зіставляти, порівнювати.

План підготовки до бінарного заняття. 1. Викладач визначає тему за навчальною програмою, цілі, задачі заняття, спільні для обох предметів та специфічні для кожного. Проведення заняття доцільне лише за умови наявності спільної мети. 2. Залежно від теми, мети та завдань заняття визначається його тип. 3. У відповідності до теми, задач, типу заняття, з урахуванням мовленнєвої підготовки, спеціальності та індивідуальних особливостей студентів добирається фактичний і дидактичний матеріал. 4. Обирається найбільш ефективно поєднання методів і прийомів – відповідно до поставленої мети, змісту навчального матеріалу, дидактичних задач навчальних предметів, що інтегруються. 5. Обмірковується структура заняття. Акцент робиться на самостійній пізнавальній діяльності іноземців (а не заучуванні готових висновків), створенні проблемних ситуацій з урахуванням логіки навчальних дисциплін. 6. Визначається ступінь участі викладача і студента: або вони працюють на рівних (відбувається діалог), або хтось із них «включається» в заняття епізодично [8 : 2–3].

Обрати тему заняття допомагає програма, за якою іноземці навчаються упродовж чотирьох років у Національному університеті «Львівська політехніка». Тематика досить різноманітна: 1. Тексти за спеціальністю (хімія, екологія, фармація, економіка, комп'ютерні науки, архітектура, будівництво, геодезія, механіка, енергетика тощо). 2. Історія України та її культура. 3. Філософія. 4. Письменники, художники, композитори України. 5. Україна: міста, річки, гори; звичаї, традиції, побут і т.д. Відповідно, іноземним студентам досить важко вивчити лексико-семантичну структуру та засвоїти термінологічну систему української мови. Тому пропонуємо для розгляду бінарне заняття типу: формування нових знань – заняття-дослідження. Оскільки у НУ «ЛПІ» серед іноземних студентів переважають студенти-архітектори, на основі матеріалів із їхніх лекційних занять ми презентуємо практичне бінарне заняття-дослідження за темою «Скульптура», складене для першого курсу. Матеріали складені так, щоб кожен студент-іноземець зумів зосередитися і розкрити свій потенціал відповідно до рівня підготовки й обізнаності. Час проведення заняття – дві години із невеликою перервою. Структура заняття чітко розділена на три частини: пізнання, розуміння й аналіз. Розпочинаємо із пізнання та дослідження нових слів, термінів і їх значення у дотекстових завданнях, перше з яких – Коментар до тексту. Нові слова обов'язково повинні мати наголошування, синоніми, тлумачення, приклади та пояснення, з якої мови вони походять. Дуже ефективними для роботи із новими словами є зображення (картки, ілюстрований словник чи презентація). Наприклад: 1. Коментар до тексту.

Фактура (лат. *factura* – оброблення, побудова) – характер поверхні: гладкість, шорсткість, рельєфність.

Рельєф – скульптурна композиція, виконана на площині і пов'язана з тлом. Відповідно до висоти розрізняють високий рельєф (горельєф) і низький (барельєф або плоскорізьба).

Атлант – колона у вигляді чоловічої постаті, що застосовують як підпору.

Каріатида (місто поблизу Спарти) – статуя одягненої жінки, введена у вжиток давньогрецькими архітекторами для підтримки антаблемента та інших несучих функцій.

Фриз (синоніми – пошивка, різьблянка; фр. *frise* від лат. *phrygium* – прикраса). Назва архітектурного елемента, походить від стародавнього міста Фригія.

Фронтон (фр. fronton, від лат. frons) (frontis) – передня сторона, чоло – звичайно трикутне завершення фасаду будівлі, портика, колонади, що з боків обмежене двома схилами даху й карнизом при основі. Внутрішнє поле цієї частини називається полем фронтона або тимпаном.

Алебастр – дрібнозернистий гіпс білого кольору, що використовується в будівництві як в'язуча речовина, а також для скульптурних виробів.

Запам'ятати слова дуже важко без їх використання у реченні і тексті. Тому наступне завдання – опрацювати слова у найрізноманітніших вправах та ситуаціях. Наприклад:

1. Введіть нові слова у речення, наприклад: *Рельєф був особливо поширений у Стародавньому Сході.*

2. Доповніть речення, наприклад: *Прикрашають фасади архітектурних споруд та комплексів – ... (атланти і каріатиди).*

3. Утворіть від іменників прикметники, де це можливо, наприклад: *рельєф – рельєфний, алебастр – алебастровий.*

4. Поєднайте іменники з прикметниками у роді, числі і відмінку, наприклад: *оздоблення фриз (фризом), поле фронтон (фронтоном).*

5. Доберіть прийменники і визначте правильне закінчення, наприклад: *відповідно ... (до, від, у) висоти розрізняють високий рельєф;*

6. Повторіть слово голосно із правильним наголосом.

7. Напишіть в зошит і допишіть переклад тощо.

Після опрацювання нових слів і розуміння написання і значення за допомогою різноманітних вправ студентам-іноземцям пропонуємо вийти на подвір'я і дослідити, чи є на фасаді університету елементи будівлі, які вони щойно вивчили. Пропонуємо сфотографувати їх і обговорити у групі, а також порівняти їх із елементами будівель їхньої країни. Дозволено користуватися телефоном та планшетом, оскільки це новий матеріал. Повірте, дискусія досить активна і завзята. Можна розділити студентів на групи і роздати кожній групі по одному слову для дослідження, а далі, вибрати одного представника з кожної групи, щоб він розказав про нього додаткову інформацію.

Традиційно після вивчення нових слів ми би мали читати текст і пізнати нову інформацію, але дуже травматичний момент для студентів – це читати вголос новий матеріал, група зразу ж розхолоджується, ніхто нічого не чує, не розуміє, оскільки текст науково-популярний чи технічний і містить багато складних слів. Тому ми пропонуємо, щоб студенти читали мовчки для ознайомлення і перекладали нові слова. Для ефективнішого процесу пропонуємо переказувати текст абзацами, кожен за чергою. Якщо абзаци великі слухаємо навіть одне речення, але говорять всі. Обов'язкова умова – використовувати нові слова.

Далі для кращого розуміння тексту використовуємо післятекстові вправи:

1. Дайте відповіді на питання, як-от:

1. *Які ви знаєте різновиди скульптури?*

2. *Як розрізняють скульптуру за призначенням?*

2. Утворіть речення за питаннями, користуючись текстом, наприклад:

Зразок: Чоловік (хто?) → будувати (що робити?) → дім (що?) → з цегла (з чого?) – Чоловік будує дім з цегли.

1. *Скульптор (хто?) → ліпити (що робити?) → макет (що?) → з віск (з чого?)...*

3. Знайдіть у реченні граматичні помилки, наприклад: *Рельєф є чимось середній між пласкою зображенням в живописі та тривимірною зображенням круглого скульптури.*

4. Розділіть слова на три групи (люди, матеріали, споруди), наприклад: *метал, скульптор, атлант, камінь, художник, рельєф, глина, фриз, архітектор...*

5. З'єднайте терміни із їхніми визначеннями.

6. Виберіть правильний варіант – а), б), в) чи г)., наприклад:

Скульптура – вид образотворчого мистецтва, твори якого мають об'ємну, ... форму.

а) тривимірну б) двовимірну в) чотиривимірну г) п'ятивимірну.

7. Скажіть по-іншому, наприклад: *скульптор виконує будь-яку роботу – скульптор виконує різноманітні завдання, скульптор здійснює різні проекти ...*

8. Доберіть до поданих дієслів форму доконаного виду, наприклад: *ліпити – зліпити, тесати – витесати, різати – вирізати...* тощо. Залучайте до обговорення і пояснення усю групу [3 : 93–98]. Сильні допомагають слабким, слабкі перевіряють сильних на запам'ятовування нового матеріалу чи слів. Усі разом допомагають зрозуміти та проаналізувати архітектурний матеріал викладачеві-філологу. Практичне заняття у монолітній групі з різним рівнем підготовки проходить важко, але досить цікаво і напружено. Воно значно відрізняється від бінарного уроку у поєднанні кількох спеціальностей. Лише на організацію та зосередження уваги потрібно сорок хвилин. Кількість вивченого матеріалу відповідно невелика, хоча активність дуже висока. Для таких студентів-іноземців краще підходять науково-популярні тексти.

Висновок. Саме у процесі апробації і опрацювання певних методичних розробок чітко вимальовується та схема, яка зможе допомогти студентам-чужоземцям вивчити мову та спрямувати викладачів на пошук найрізноманітніших методів викладу і подачі мовного матеріалу. Бінарні заняття стали одним із вирішенням надважливих проблеми у проведенні практичних занять з української мови як іноземної, дали можливість розвивати аналітичні здібності, винахідливість і компетентність студентів. Вони володіють величезним виховним потенціалом, а також засобом підвищення мотивації вивчення предметів, оскільки створюють умови для практичного застосування знань та розвивають навички самоосвіти. Та навіть досконало продумане заняття завжди буде мати певні відгалуження та уточнення, тому лише у спілкуванні і пізнанні потреб студента викладач може досягти істини у навчанні й викладанні.

Список використаної літератури

1. *Антонів О.* Українська мова для іноземців : модульний курс : навчальний посібник / Антонів О., Паучок Л. – К. : Фірма «ІНКОС», 2012. – 268 с.: іл. + компакт-диск.

2. *Бойко Г. І., Василюшин І. В., Гроховська Т. В., Качала О. А., Моторний А. В., Юзвяк І. П.* Наука і техніка в сучасному світі: збірник науково-популярних текстів та навчальних завдань для студентів-іноземців технічних вишів / за ред. І. Карого. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 180 с.

3. *Бойко Г. І., Качала О. А., Моторний А. В., Палінська О. М., Харчук Л. В.* Мистецтво створення споруд. Навчальний посібник для студентів-іноземців 1–3

курсів технічних вишів. Спеціальність архітектура і будівництво (Рівень В1–В2). – Львів : Львівська політехніка, 2014. – 300 с.

4. *Дзеньдзюра Н.* Словник словотвірних гнізд як один із засобів вивчення української мови як іноземної // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : зб. наук. праць. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2014. – Вип. 10. – С. 79-84.

5. *Козелко І.* Вивчення фонетики в іншомовній аудиторії // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : зб. наук. праць. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2015. – Вип. 11. – С.126-130.

6. *Лисицька О. О.* Бінарні уроки як шлях реалізації інтегрованого навчання / Таврійський вісник освіти, 2015. – №2(50). – Частина 1. – С. 231-236.

7. *Лещенко Т. О.* Формування лінгвокраїнознавчої компетенції іноземних студентів медичних ВНЗ засобом української пісні / Т. О. Лещенко, І. В. Самойленко, В. Г. Юфименко // Творчість Раїси Кириченко в культурному просторі України на покордонні ХХ-ХХІ століть: до 70-ліття від дня народження Березини української пісні : зб. наук. праць. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2013. – С. 253-261.

8. *Мельник І. В.* Методика проведення бінарних уроків як одної з форм реалізації міжпредметних зв'язків <https://www.slideshare.net/inessaml/ss-44178834>

9. *Тимченко Є. К.* Українська граматики. – Київ : 2-е вид. Вид. Т-ва «Час», 1917. – 168 с.

10. *Туркевич О.* Вивчення лексики української мови на текстовій основі у процесі навчання української мови як іноземної / Оксана Туркевич // Теорія і практика викладання української мови як іноземної: зб. наук. праць. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2007. – Вип. 2. – С. 201-204.

11. *Туркевич О.* Лексичний мінімум з української мови як іноземної: принципи укладання з урахуванням польського досвіду / Оксана Туркевич // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – Львів : Видавництво Львівського університету, 2015. – Вип.11. – С. 80-90.

12. *Тоцька Н.* Сучасна українська літературна мова. – Київ : Вища школа, 1981. – 183 с.

References

1. *Antoniv O.* Ukrainska mova dlia inozemtsiv : modulnyi kurs : navchalnyi posibnyk / Antoniv O., Pauchok L. – K. : Firma «INKOS», 2012. – 268 s.: il. + kompakt-dysk.

2. *Boiko H. I., Vasylyshyn I. V., Hrokhovska T. V., Kachala O. A., Motornyi A. V., Yuzviak I. P.* Nauka i tekhnika v suchasnomu sviti: zbirnyk naukovo-populiarnykh tekstiv ta navchalnykh zavdan dlia studentiv-inozemtsiv tekhnichnykh vyshiv / za red. I. Karoho. – Lviv : Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniki, 2012. – 180 s.

3. *Boiko H. I., Kachala O. A., Motornyi A. V., Palinska O. M., Kharchuk L. V.* Mystetstvo stvorennia sporud. Navchalnyi posibnyk dlia studentiv-inozemtsiv 1-3 kursiv tekhnichnykh vyshiv. Spetsialnist arkhitektura i budivnytstvo (Riven V1-V2). – Lviv : Lvivska politekhnika, 2014. – 300 s.

4. *Dzendziura N.* Slovnyk slovotvirnykh hnizd yak odyz iz zasobiv vuvchennia ukrainskoi movy yak inozemnoi / N. Dzendziura // Teoriia i praktyka vykladannia

ukrainiskoi movy yak inozemnoi : zb. nauk. prats. – Lviv : Vydavnychiy tsentr LNU im. I. Franka, 2014. – Vyp. 10. – S. 79-84.

5. *Kozelko I.* Vyvchennia fonetyky v inshomovnii audytorii // Teoriia i praktyka vykladannia ukrainiskoi movy yak inozemnoi : zb. nauk. prats. – Lviv : Vydavnychiy tsentr LNU im. I. Franka, 2015. – Vyp. 11. – S.126-130.

6. *Lysytska O. O.* Binarni uroky yak shliakh realizatsii intehrovanooho navchannia / Tavriiskyi visnyk osvity, 2015. – №2(50). – Chastyna 1. – S. 231-236.

7. *Leshchenko T. O.* Formuvannia linhvokrainoznavchoi kompetentsii inozemnykh studentiv medychnykh VNZ zasobom ukrainiskoi pisni / T. O. Leshchenko, I. V. Samoilenko, V. H. Yufymenko // Tvorchist Raisy Kyrychenko v kulturnomu prostori Ukrainy na pokordonni KhKh-KhKhI stolit: do 70-littia vid dnia narodzhennia Berehyni ukrainiskoi pisni : zb. nauk. prats. – Poltava : PNPu imeni V. H. Korolenka, 2013. – S. 253-261.

8. *Melnyk I. V.* Metodyka provedennia binarnykh urokyv yak odnoi z form realizatsii mizhpredmetnykh zviazkiv <https://www.slideshare.net/inessaml/ss-44178834>

9. *Tymchenko Ye. K.* Ukrainiska hramatyka. – Kyiv : 2-e vyd. Vyd. T-va «Chas», 1917. – 168 s.

10. *Turkevych O.* Vyvchennia leksyky ukrainiskoi movy na tekstovii osnovi u protsesi navchannia ukrainiskoi movy yak inozemnoi / Oksana Turkevych // Teoriia i praktyka vykladannia ukrainiskoi movy yak inozemnoi: zb. nauk. prats. – Lviv : Vydavnytstvo Lvivskoho universytetu, 2007. – Vyp. 2. – S. 201-204.

11. *Turkevych O.* Leksychnyi minimum z ukrainiskoi movy yak inozemnoi: pryntsyipy ukkladannia z urakhuvanniam polskoho dosvidu / Oksana Turkevych // Teoriia i praktyka vykladannia ukrainiskoi movy yak inozemnoi. – Lviv : Vydavnytstvo Lvivskoho universytetu, 2015. – Vyp.11. – S. 80-90.

12. *Totska N.* Suchasna ukrainska literaturna mova. – Kyiv : Vyshcha shkola, 1981. – 183 s.

*Стаття надійшла до редакції 10.04.2019
прийнята до друку 22.04.2019*

CONDUCTING BINARY LESSONS IN UKRAINIAN LANGUAGE AS FOREIGN AS A MEANS OF ENLARGING MOTIVATION OF LEXICO-SEMANTIC STRUCTURE OF UKRAINIAN LANGUAGE

Boyko Galina

*National University «Lviv Polytechnic»
Department of Foreign Languages, section of language training of foreign students
street Karpinskogo, 2, room 301, 79013 Lviv, Ukraine
Tel. : 032 258 27 53
E-mail: galbojko@gmail.com*

The article is devoted to important stages of conducting binary lessons in Ukrainian as a foreign language study of the lexical-semantic structure of the language on the basis of popular scientific and technical texts. The definition of the binary lesson as one form of implementation of interdisciplinary connections and integration of knowledge on several

subjects is clearly defined. It is also a means to enhance the motivation of studying the subject, since they create conditions for the practical application of knowledge; develop self-education skills, since most foreign students study at their own expense and in extra hours; At binary lessons there is a transfer of skills to new areas that have not been studied before, which helps students make decisions about creative production situations. An unconventional kind of lesson is considered, which is rather one of the project forms, which allows to integrate knowledge from different fields for solving one problem. In general, 5 types of binary classes are described: 1. Type of lesson: formation of new knowledge. 2. Type of occupation: training of skills and abilities. 3. Type of lesson: application of knowledge in practice. 4. Type of employment: repetition, systematization and generalization of knowledge, consolidation of skills. 5. Type of study: control and verification of knowledge and skills. Each of the five types and forms of binary classes includes: the purpose of classes – organization of work on the assimilation of concepts, scientific facts provided by the curriculum and the tasks are: a) educational, b) educational and c) developing. Examples are given to each type of binary study. The article presents important principles of understanding, assimilation and accumulation of the vocabulary of the language on the basis of popular scientific and technical texts, which are the basis for development of analytical abilities, ingenuity and competence of foreign students. One of the examples of a binary lesson for studying the Ukrainian language in a foreign-language environment is offered. The example of a binary practical training in the group of first-year students-architects at the National University «Lviv Polytechnic» is given. Examples of pre-text and post-text exercises with examples that are used by foreign students to learn the vocabulary of the Ukrainian language are described. The focus is on the problems of teaching Ukrainian as a foreign language in technical higher education. The article provides observations on the application of modern pedagogical technologies as a form of training organization.

Key words: binary lesson, Ukrainian as a foreign language, interdisciplinary connections, integration of knowledge, lexical-semantic structure, popular science texts, foreign language environment.